

nieuwspad

- ▶ Oranjesingel feestelijk geopend
- ▶ Hans van Dam over spraak/taalproblemen
- ▶ Zandewierde terug bij Op Pad

Toontje's visie

Olé, olé, de Mexicaanse griep komt eraan! Toontje vindt Mexico best een leuk land, maar die griep had maar beter daar kunnen blijven.

Gelukkig doet men in Nederland veel aan voorlichting en preventie. Daardoor kunnen we er misschien in slagen die griep een beetje buiten de deur te houden. Verschillende websites van ministeries geven voldoende voorlichting en tips. Hygiëne is daarbij heel belangrijk en zo heeft dit nadeel ook weer een voordeel: leren we weer eens dat hygiëne best wel belangrijk is.

"Vergeol haar njet", zei iemand tegen mij. Waarop ik zei: "Pardon wat zegt u?" Deze keer in NieuwsPad aandacht voor NAH en spraakproblemen.

Spreken en verstaanbaarheid is erg belangrijk in communicatie en begrip naar elkaar toe.

En het is erg lastig als je een ander iets wil vertellen en hij begrijpt je niet, omdat je niet te begrijpen bent voor die ander. Daarom hier aandacht voor: wat doet het met je en hoe kun je je toch uiten.

Daarnaast veel aandacht voor één van de nieuwe onderdelen van de Zozijn-NAH sector: Wooncentrum Zandewierde te Hummelo. Hier wonen 22 mensen met NAH en/of een LG-beperving. Hummelo is één der mooiste dorpjes van Nederland. Het ligt in de gemeente Bronckhorst en kent vele beroemdheden, zoals Bennie Jolink van Normaal en voetballer Klaas-Jan Huntelaar. Ook is hier ooit de Zwarte Cross begonnen, nu één van de grootste spektakels in Nederland. En Toontje is zijn werkcarrière in Hummelo begonnen.

Verder was NieuwsPad-redacteur Robert samen met Toontje aanwezig bij de opening van de Oranjesingel te Doesburg. Ook hier besteden we aandacht aan. Kortom, NieuwsPad staat deze keer weer vol met allerlei nuttige zaken en we gaan hiermee door. Heb je ook ideeën voor artikelen of wil je zelfs meewerken aan NieuwsPad? Neem dan contact op met iemand van de redactie.

Tot slot een raadsel:

Welk dier bestaat voor driekwart uit wol?
Voor het antwoord: zie achterpagina.

Toontje

Colofon

NieuwsPad is een uitgave van Op Pad, dienstverlenende organisatie voor mensen met Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH). Op Pad is onderdeel van Zozijn. NieuwsPad verschijnt drie keer per jaar.

Redactie-adres

Telefoon: (0314) 39 82 54
(maandag t/m donderdag)
E-mail: oppad@zozijn.nl
t.kock@zozijn.nl

Internet: www.zozijn.nl

Tekst en eindredactie

FredMeijer.nl Communicatie

Ontwerp

Giesen en Thé Ontwerpers

Druk

Digital4

Redactie

Wilma
Aalders

Ingrid
van Dijk

Ron
Eijkelhof
(fotografie)

Tonnie
Kock

Robert
Nijhuis

Inhoud

Toontje's Visie

Toontje vertelt over wat er in deze uitgave van NieuwsPad allemaal te lezen is.

➤ pagina 2

NAH en spraakproblemen

NAH kan gepaard gaan met taal- en spraakproblemen. Hans van Dam geeft uitleg over de belangrijkste vormen daarvan.

➤ pagina 4

Het verhaal van Els Ruepert

Els Ruepert heeft als gevolg van NAH een ernstig spraakprobleem. Els kan goed zinnen maken, maar wat ze zegt is moeilijk te verstaan.

➤ pagina 6

Zandewierde in Hummelo

Sinds begin 2009 hoort wooncentrum Zandewierde in Hummelo weer bij Op Pad. In de jaren negentig is Op Pad hier ontstaan.

➤ pagina 8

Oranjesingel in Doesburg

Op Pad heeft een nieuwe 24-uurs woonvoorziening aan de Oranjesingel in Doesburg. Een verslag van de feestelijke opening.

➤ pagina 10

Henk

Henk Loman vertelt over de laatste ontwikkelingen bij Op Pad.

➤ pagina 12

Op de cover:

feestelijke opening Oranjesingel Doesburg

(zie pagina 10)

Als de woorden niet

Hersenbeschadiging kan tot allerlei problemen in taal en praten leiden.

Dat is altijd rampzalig, want communicatie behoort tot de kern van het menszijn. Wij willen contact en van kinds af aan hebben we hiervoor de taal tot onze beschikking. Verstoring daarvan leidt tot problemen en frustratie.

Er zijn meer soorten stoornissen in taal en spraak dan hier besproken kunnen worden. Daarom beperken we ons tot de hoofdlijnen.

De meest voorkomende taalstoornis door hersenbeschadiging is afasie. Deze ontstaat vaak na een beroerte in de linker hersenhelft. Daar bevinden zich twee belangrijke centra die de ingewikkelde taalfuncties in de hersenen aansturen. Het zijn een soort commandocentra, die een groot aantal andere hersendelen die met taal te maken hebben tot actie aanzetten.

Als de beroerte één of beide centra raakt, ontstaat een vorm van afasie. In de volksmond heet dit een spraakstoornis. Maar afasie is veel meer dan dat. Afasie is een taalstoornis. En taal is meer dan praten. Taal is een gedachte omzetten in woorden. Om vervolgens op de (juiste) woorden te komen. Taal is begrijpen wat je leest of hoort. Taal is een zin kunnen maken. Taal is een lied zingen. Op al deze onderdelen kan de taal haperen. Welk onderdeel hapert, is afhankelijk van de plaats van hersenbeschadiging.

Drie soorten afasie

Globaal zijn er drie soorten afasie:

1) Problemen met het vinden en zeggen van de juiste woorden. We noemen dit expressieve afasie. De expressie, de uiting is verstoord. Iemand weet in zijn hoofd wat hij wil zeggen, heeft een geachte die hij wil uiten. Maar hij komt niet op de woorden, gebruikt de verkeerde woorden of maakt alleen maar klanken.

2) Problemen met het begrijpen van woorden. We noemen dit receptieve afasie. De binnenkomst (receptie) is verstoord. Iemand begrijpt niet wat hij leest of wat tegen hem gezegd wordt.

3) Uiten en begrijpen zijn beide ernstig verstoord. We noemen dit totale afasie. Hiervan is vaak sprake kort na een beroerte in de linker hersenhelft. Na verloop van tijd komt de nadruk te liggen op één van de twee hierboven genoemde vormen van afasie.

Altijd een mengvorm

In de praktijk komt expressieve afasie het meest voor. Met dien verstande dat een zuivere vorm van expressieve afasie eigenlijk niet bestaat. Er is altijd een mengvorm van expressieve en receptieve afasie. De vraag is altijd waar de grootste problemen liggen. Het kan dus niet dat iemand alles begrijpt, maar 'alleen' de woorden mist.

Dus iemand met een expressieve afasie heeft ook altijd enige stoornissen in het begrijpen van taal. Dit is belangrijk om te weten, om zo het overschatten van de ander te voorkomen. Het kan zeker lijken dat iemand alles begrijpt, maar wie diep doorvraagt of iemand test, komt er achter dat het niet zo is. Dit is geen zwartkijkerij, maar aandacht vragen voor de realiteit. Die realiteit hebben we nodig om de ander te begrijpen en andersom te zorgen dat de ander ons begrijpt.

willen komen...

Hans van Dam
*docent en consulent
hersensletsel*

Abstract en concreet

Begripsproblemen zijn er over abstracte dingen. Praten over bijvoorbeeld schuld of angst gaat heel slecht als iemand afasie heeft. Daarentegen gaat communiceren over concrete dingen vaak goed. Zitten er meer onderwerpen of mededelingen binnen één zin, dan komen die niet binnen. Eén mededeling per korte(!) zin lukt vaak veel beter.

Details kunnen erg belangrijk zijn. Zo zijn er mensen die werkwoorden beter snappen dan zelfstandige naamwoorden of omgekeerd. Dat is belangrijk voor de praktijk. Als ik iemand wil laten zitten die vooral zelfstandige naamwoorden begrijpt, dan praat ik over 'stoel'. Begrijpt iemand werkwoorden beter, dan wijs ik naar de stoel en noem het woord 'zitten'. Kortom, het is erg belangrijk dat een logopedist uitzoekt wat iemand wel en niet kan en begrijpt.

Maar ook met dit alles blijft afasie een ernstig probleem. Gelukkig heeft de afasievereniging veel mogelijkheden. Bijvoorbeeld uitgekende computerprogramma's die mensen met afasie precies leiden naar wat ze kunnen.

Belangrijk gegeven is dat een aantal mensen met afasie wel kan zingen. En dan de voor hen oude, bekende liedjes. Voor zingen heb je geen grammatica nodig en het is geautomatiseerde taal: we hoeven er niet bij na te denken. Deze geautomatiseerde taal wordt vanuit de diepe hersendelen aangestuurd en valt dus buiten het gebied dat bij de meeste beroertes wordt geraakt.

Spraakproblemen

Naast afasie zijn er spraakproblemen. Die betreffen vaak het articuleren of het voortbrengen van klanken. De beschadiging zit dan meestal diep in de hersenen. Dat zou bij Els Ruepert (zie artikel hierna) ook het geval kunnen zijn. Een extra aanwijzing is haar evenwichtstoornis, die ook door schade diep in de hersenen ontstaan. Zij zou diep in het brein een beschadiging kunnen hebben, die op de scan niet te zien is maar daar vaak grote gevolgen heeft. Els kan moeilijk klanken vormen en praat monotoon. Bij haar ontbreekt de intonatie en die wordt bij de meeste mensen rechts in de hersenen geregeld. De verbindingen uit de diepte naar boven kunnen bij haar verstoord zijn. Vandaar dat ze wel de woorden weet, maar dat de klank en articulatie dienst weigeren en dat ze monotoon spreekt.

Voor alle taal- en spraakproblemen geldt dat deze vaak niet overgaan en dat gebruik van hulpmiddelen belangrijk is. Het belangrijkste is dat omstanders begrip en geduld hebben, wat erg moeilijk kan zijn. Onderlinge steun helpt vaak veel.

Het verhaal van... Els Ruepert

Spraakprobleem door

Els Ruepert was musicus van beroep. Nog niet zo lang geleden liep ze hersenletsel op. Met ernstige gevolgen. Eén van die gevolgen is een spraakprobleem. Els kan goed zinnen maken, maar wat ze zegt is moeilijk te verstaan.

Els speelde hobo, een prachtig klassiek blaasinstrument. Dat deed ze professioneel, vooral als muziekdocent.

Op een dag werd ze bewusteloos in haar huis gevonden. Daar had ze al een tijdje gelegen. Ze is met spoed naar het ziekenhuis vervoerd, waar ze nog geruime tijd in coma heeft gelegen.

"Ik heb hersenletsel opgelopen. Maar wat voor hersenletsel het precies is en wat de oorzaak is, is onbekend", zegt Els. "Op de scans is niets te zien."

Els zegt dit zeer moeizaam en ze is moeilijk te verstaan. Naast haar spraakprobleem is Els ook slecht ter been, met name als gevolg van evenwichtsproblemen. Ze zit in een rolstoel, maar kan zich ook verplaatsen met behulp van een elleboogrollator.

Na haar ziekenhuisopname is Els naar Groot Klimmendaal gegaan om te revalideren. Daar verbleef ze acht maanden. Sinds voorjaar 2009 woont ze in Zandewierde in Hummelo, een wooncentrum van Op Pad.

NAH

Moeilijk klanken maken

Praten met Els is inspannend, zowel voor de luisteraar als voor Els zelf. Een gesprek is erg vermoeiend voor haar. "Ik moet hetzelfde vaak meerdere keren zeggen voordat iemand me verstaat. In mijn hoofd weet ik precies wat ik wil zeggen. Maar ik kan moeilijk klanken maken. Daardoor zijn de uitgesproken woorden moeilijk te verstaan. Ook praat ik monotoon, dus alles op één toon en op één volume. Dat maakt het nog moeilijker te verstaan. En ik praat ook op lagere toon dan vroeger"

Volgens Els is haar spreken nu wel beter dan kort na het hersenletsel. Op Groot Klimmendaal heeft ze uiteraard logopedie gehad. Dat heeft geholpen, maar Els had graag gewild dat het meer verbetering had gebracht. Ze is niet zo tevreden over het resultaat. "Op Groot Klimmendaal heb ik ook zangles gehad. Daar heb ik wel veel aan gehad, omdat ik daardoor wat minder monotoon ben gaan spreken. En van anderen begrijp ik dat ik er ook beter door ben gaan praten." Hobo spelen doet Els tot haar grote spijt niet meer. "Dat lukt niet meer met mijn handen", zegt ze.

'In mijn hoofd weet ik precies wat ik wil zeggen. Maar ik kan moeilijk klanken maken'

Geen taalprobleem

Het spraakprobleem van Els is puur motorisch. Het is geen taalprobleem, zoals afasie, wat je ook nog wel eens ziet bij mensen met NAH. Ook kan Els een andere spreker prima volgen. Ook kan ze goed zinnen formuleren, ook langere zinnen. Het is alleen moeilijk te verstaan en het kost haar veel energie. "Ik word er ook moe van in mijn hoofd", zegt ze.

Els ervaart haar spraakprobleem als erg lastig. Ze vindt het heel vervelend dat ze zich zo moeilijk verstaanbaar kan maken. "Bijvoorbeeld in een winkel. Het vraagt veel geduld van andere mensen en dat kan niet iedereen opbrengen. Ook gaan mensen me wel eens betuttelen, wat ik erg vervelend vind."

Uiteraard gebeurt het dat een ander Els niet verstaat en begrijpt. "Ik probeer het dan op verschillende manieren te zeggen." En lukt het dan uiteindelijk wel? "Soms niet. En dan laat ik het maar zitten."

Zou het een mogelijkheid zijn om het dan op te schrijven? "Ik kan niet meer met een pen schrijven", zegt Els. "Maar misschien zou ik wel woorden kunnen typen. Maar ik doe nu niet zoveel met de computer, ik heb eigenlijk een groter toetsenbord nodig."

Verschild per dag

Het verschild trouwens per persoon hoe goed deze Els verstaat. "Mijn moeder verstaat me heel moeilijk, mijn vader kan me goed verstaan."

Wat betreft haar spraakprobleem heeft Els betere en slechtere dagen. Het verschild dus per dag. "Maar ik weet niet waar dat aan ligt", zegt Els.

Eigenlijk vindt Els het feit dat ze niet kan lopen erger dan haar spraakprobleem. "En misschien valt er aan het praten nog wel iets te verbeteren."

Lees ook Hans van Dam

Op de pagina's hiervoor legt Hans van Dam uit wat het verband is tussen NAH en spraakproblemen.

In dit wooncentrum is Op Pad ooit begonnen

Zandewierde en Op Pad

Sinds begin dit jaar hoort wooncentrum Zandewierde in Hummelo weer bij Op Pad. In de jaren negentig is Op Pad hier ontstaan. Daarna is Zandewierde naar een ander onderdeel van Zozijn gegaan, maar nu dus weer terug bij Op Pad.

Wooncentrum Zandewierde aan de J.D. Pennenkampweg hoort sinds begin dit jaar bij Op Pad.

Wie in Hummelo en omgeving rondrijdt, kan de naam Zandewierde op verschillende plaatsen tegenkomen. Al die plekken hebben met elkaar te maken. In het dorp Hummelo aan de Keppelseweg bevindt zich het oorspronkelijke Zandewierde. Eveneens in Hummelo, maar dan aan de J.D. Pennenkampweg, zit wooncentrum Zandewierde, waar dit artikel over gaat. En bij Fatima in Nieuw-Wehl zit manege Zandewierde, waar mensen met een beperking kunnen paardrijden. Hoe zit dat nu precies met die 'Zandewierdes'? Daar zit een historie achter die ruim veertig jaar geleden is begonnen. De Hummelose huisarts Gerrit van Donselaar nam toen het initiatief om kinderen met en zonder beperking samen te laten zwemmen en paardrijden. Dat groeide uit tot een voorziening met een manege, een zwembad en een woonhuis voor mensen met een beperking, gevestigd aan de Keppelseweg in Hummelo.

Dit is het oorspronkelijke Zandewierde. Het bestaat nog steeds, maar is geen voorziening meer. Zandewierde is als het ware uitgezwemd over de nabije regio.

De woonvoorziening zit alweer sinds 1991 op de

nieuwe locatie in het dorp Hummelo. Manege Zandewierde zit in Nieuw-Wehl. En voor het oude zwembad is een prachtig nieuw zwembad in de plaats gekomen in Hoog-Keppel: zorgbad Zonnewater. En dat is allemaal voortgekomen uit het initiatief van de vooruitstrevende en bevlogen huisarts Gerrit van Donselaar, die in 1989 is overleden.

Wooncentrum

We praten met Gijs Waardenburg, manager bij Op Pad en en vanuit die positie verantwoordelijk voor wooncentrum Zandewierde. Gijs werkt sinds februari 2009 bij Op Pad. Daarvoor werkte hij acht jaar lang op een woonvoorziening van Zozijn in Vorden.

"Op Pad is in de jaren negentig hier in Zandewierde ontstaan", vertelt Gijs. "Van hieruit is de ambulante ondersteuning van mensen met NAH ontwikkeld."

Maar is niet alleen behoefte aan ambulante ondersteuning: "Landelijk is er grote behoefte aan specieke 24-uurs zorg plekken voor mensen met NAH. Met name voor de jongere mensen is het niet aantrekkelijk om in een verzorgingstehuis te

'herenigd'

'We zijn volop bezig met de invoering van de werkwijze en methodieken van Op Pad'

Gijs Waardenburg

Het 'oude' Zandewierde, waar vroeger een zwembad, een manege en een woonhuis waren ondergebracht.

wonen. Vanuit die gedachte heeft Op Pad ook 24-uurs zorg plekken ontwikkeld, denk aan Heeten en Doesburg. Door de komst van de 22 appartementen van Zandewierde is dit aantal plekken nu ruim verdubbeld."

Omdat sommige mensen met NAH 24-uurs zorg nodig hebben, zijn en worden er nieuwe woonvoorzieningen ontwikkeld. Een groot deel van de bewoners van Zandewierde heeft NAH. Gezien deze populatie is het logisch om Zandewierde bij Op Pad te laten horen. Sinds januari 2009 is dit dan ook het geval."

Wat merken de bewoners van Zandewierde van deze verandering? "We zitten nu in een overgangsfase", zegt Gijs. "Zo zijn we volop bezig met de invoering van de werkwijze en methodieken van Op Pad, onder meer de methode 'Hooi op je Vork'. Daarin worden de medewerkers nu opgeleid. Daarmee kunnen we specialistische kennis ontwikkelen om mensen met NAH zo goed mogelijk te ondersteunen. Want mensen met NAH vormen een specifieke doelgroep, die een eigen ondersteuning vragen. Gelukkig wordt dit door de overheid ook steeds meer ingezien. Maar ook de invoering van de

nieuwe organisatievorm ('functiegebouw') en cursussen/informatieavonden over NAH zijn belangrijke veranderingen."

Grip op je leven

"Voor mijzelf is NAH een nieuw terrein", zegt Gijs. "Maar inmiddels weet ik hoe bijzonder en specifiek NAH is. Persoonlijk vind ik de voorzieningen in de AWBZ niet gespecialiseerd genoeg voor mensen met NAH. Ik vind het belangrijk dat mensen met NAH grip op hun leven kunnen hebben, met meer keuzemogelijkheden dan de AWBZ hen nu biedt. Daarom wil ik graag binnen Zandewierde al onze creativiteit inzetten om het leven van onze bewoners zo zinvol en aangenaam mogelijk te maken. Met gespecialiseerde medewerkers, om hun ondersteuningsvragen zo goed mogelijk te beantwoorden. Maar ook moet er tijd en ruimte zijn om leuke dingen te doen. Daar zullen we de komende tijd onze handen aan vol hebben, maar dankzij de aansluiting bij Op Pad zijn er zeker kansen. Vrijwilligers kunnen daar ook een goede bijdrage aan leveren en we moeten er zeker werk van maken om vrijwilligers te werven."

Nieuw wooncentrum voor Op

Op Pad heeft een nieuwe 24-uurs woonvoorziening aan de Oranjesingel in Doesburg. Op 26 juni 2009 was de officiële en feestelijke opening. Namens de redactie van NieuwsPad was Robert Nijhuis hierbij aanwezig om verslag te doen.

Op de middag van de opening schijnt de zon. Bij het wooncentrum is een gezellige, ontspannen sfeer. Voor de ingang staat een enorme champagnefles, die je bij aankomst meteen ziet staan. Hier zal de officiële opening straks plaatsvinden. Er zijn mensen van ZoZijn, maar ook afgevaardigden van de gemeente Doesburg en het bouwbedrijf. Uiteraard zijn de bewoners van het nieuwe wooncentrum er ook bij.

Manager Henk Loman geeft de aftrap van het formele gedeelte. Daarbij vertelt hij in het kort over de totstandkoming van het wooncentrum. Daarna vertellen het bouwbedrijf en de gemeente over hun rol in de bouw. De toespraken gaan over het op papier zetten van de plannen en het verkrijgen van de goedkeuring voor die plannen. Die goedkeuring heeft veel tijd in beslag genomen, maar daarna is de bouw snel gegaan. In de toespraken wordt verder nog een aantal mensen bedankt voor hun bijdrage aan het project.

Vervolgens lopen we naar voorkant van het gebouw, waar de enorme champagnefles staat. Als bewoners Leo Thijsen en Dorothe Albert deze fles openen, komen er allemaal ballonnen uit. Daarmee is het wooncentrum geopend.

Nog mooier dan verwacht

We hebben ook de woningen bekeken. Dit is een 24-uursvoorziening, waar de bewoners zowel een eigen wooneenheid hebben als een gezamenlijke ruimte. Elke bewoner heeft een eigen woonkamer, slaapkamer en badkamer. In de gezamenlijke ruimte wordt op vaste tijden koffie of thee gedronken.

Bewoner Leo Thijsen vertelt over zijn nieuwe huis: "Ik vind dat de woningen nog mooier zijn geworden dan ik had verwacht. Het wooncentrum is op een mooie plek gebouwd, dicht bij het centrum en je ziet hier toch veel groen. Je hebt hier veel vrijheid. Je hebt je eigen spullen en toch zijn er ook lotgenoten met wie je fijn kunt praten."

Erik Rikken, een andere bewoner van het wooncentrum, vindt ook dat het prima woningen zijn. "Er is een gezellige sfeer en iedereen laat elkaar in zijn of haar waarde. Dat komt doordat wij allemaal een Niet Aangeboren Hersenletsel hebben. Daarom hebben we begrip voor elkaar. En natuurlijk moet de mooie omgeving achter het wooncentrum genoemd worden. Je ziet echt natuur!"

Mooi evenwicht

Astrid Jansen, begeleider in het wooncentrum, vertelt: "Het zijn mooie en ruime woningen. Iedereen woont zelfstandig en toch is er iedere avond gelegenheid om samen koffie te drinken in de algemene ruimte of in de tuin. Twee keer in de week wordt er gezamenlijk gegeten. Er wonen drie mannen en zes vrouwen en er zijn negen werknemers. Dat is een mooi evenwicht." We hebben met z'n allen lekker nog wat gedronken en gegeten in de grote en mooie tuin van het huis. Nu de kurk van de fles af is, is de opening geschied en kan Op Pad trots zijn op deze nieuwe woonvoorziening. We wensen de bewoners veel woonplezier en de begeleiders veel werkplezier.

Tekst: Robert Nijhuis

Pad in Doesburg

ontwikkelingen

Henk Loman, manager van Op Pad, schrijft over NAH en Op Pad

Henk ▶

Ik wil ditmaal iets vertellen over de ontwikkelingen die zich momenteel binnen Op Pad afspeelen. Want Op Pad staat zeker niet stil. Onze dienstverlening breidt zich nog steeds uit en we zijn ook op andere gebieden bezig.

Zoals u in deze uitgave van NieuwsPad kunt lezen, is begin 2009 Zandewierde bij Op Pad gekomen. En per 1 september jongstleden ook het dagcentrum in Zelhem. Wij zijn daar blij mee, omdat ook daar de dienstverlening aan mensen met NAH op de voorgrond staat. Omdat de lijnen tussen de verschillende eenheden nu veel korter worden, kunnen we allerlei zaken beter en makkelijker met elkaar afstemmen. Denk bijvoorbeeld aan de werkmethodes. De afgelopen tijd hebben we hier al mooie voorbeelden van gezien.

Zoals eerder gemeld, komt er in Doetinchem een nieuwe locatie. Daar wordt op dit moment hard aan gewerkt. De verwachting is dat de bouw in april 2010 klaar is en dat we de locatie voor de zomer van 2010 in gebruik kunnen nemen. We krijgen daar 16 appartementen, waarvan er één wordt gebruikt als kantoor en gemeenschappelijke ruimte.

In deze woning bieden we straks een combinatie van training en wonen met 24-uurs ondersteuning. Dat betekent dat ons trainingshuis verhuist naar Doetinchem, na zo'n zes jaar in Doesburg te hebben gezeten. Op dit moment zijn we druk bezig met de voorbereidingen.

Ook in Nijmegen breiden de activiteiten zich uit. Het Zorgkantoor in Nijmegen heeft gevraagd of we een plan willen maken voor de dienstverlening in die regio. Dat hebben we gedaan en dit plan is erg goed ontvangen. In die regio zullen we ook diverse woningen en een dagcentrum ontwikkelen. We oriënteren ons op dit moment op een geschikte locatie.

Al eerder heb ik verteld dat Op Pad ook aandacht gaat besteden aan kinderen met NAH. Dat gebeurt steeds meer. Inmiddels begeleiden we zeven kinderen/jongeren en hun netwerk. We zijn daarbij in contact met zeven andere organisaties in Nederland om van elkaars ervaringen te leren.

Henk Loman, manager Op Pad

E h.loman@zozijn.nl

T (0314) 398 254

Antwoord raadsel Toontje: wolf